

obavljenog posla u pitanju obavijestio tuženog da se spomenuto povećanje tarifnih stavova odnosi i na međusobne ugovore stranaka i po forfaitnom stavu. Međutim, tuženi u odgovoru na žalbu ne priznaje da je ovo pismo primio, a tužitelj suprotno ničim ne dokazuje, pa kako je osim toga u pitanju cirkularni dopis, a ne i konkretni zahtjev tužiteljev za povećanje cijene za ovaj već ugovoreni posao, to je, i u slučaju njegovog postojanja, ovo tužiteljevo obavještenje bez utjecaja da bi tužitelj na osnovi toga mogao osnovano tražiti povećanje ugovorene cijene za 30%.

Konačno nije od utjecaja ni okolnost što je tuženik priznao tužitelju povećanje od 30% za iznos od 741.- starih dinara i za iznos od 618.- starih dinara, jer se radi o malim iznosima, i jer ovo priznanje ne znači da je tuženik dužan tužitelju priznati povećanje cijene i za poslove iz drugih ugovora, a najmanje kad se radi o iznosu preko 9,000.000.- starih dinara.

N.P.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 25.XI 1965.

Vijeće: dr Dušan Arneri, dr Ernest Vajić, dr Vladimir Topol

Prijevoz stvari morem - Stojnice i prekostojnice - Vremenska tablica - Za računanje vremena ukrcaja i iskrcaja primjenjuje se Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova - Prekostojnice se računaju po tekućim danima uključivši i nedjelje - Brodar ima pravo ne priznati obračun vremena u vremenskoj tablici, premda je tablicu sastavio zapovjednik i potpisao zapovjednik i korisnik prijevoza, ako je obračun protivan ugovoru odnosno propisima zakona

Medju strankama se vodi spor o obračunu vremena prekostojnica. Zapovjednik je sastavio vremensku tablicu i dao ju je na potpis korisniku prijevoza. Brod je pao u prekostojnice i zapovjednik nije računao nedjelje. Naknadno je brodar sastavio novu vremensku tablicu uračunajući u prekostojnice i nedjelju.

Prvostepeni sud je pravovaljanom priznao vremensku tablicu, koju je sastavio zapovjednik a stranke potpisale.

Drugostepeni sud je preinačio presudu prvostepenog suda i pravovaljanom proglasio vremensku tablicu, koju je sastavio brodar, iz slijedećih bitnih razloga:

"Ovaj žalbeni sud ukazuje na to da između činjeničnih podataka vremenske tablice od 13.VIII 1962. i

vremenske tablice od 5.IX 1962. /aa potonju se poziva tužitelj/ nema bilo kakovog nesklada, jer se i u jednoj i u drugoj vremenskoj tablici suglasno konstatira da je iskrcaj započeo 9. VIII 1962. u 14 sati i završen 13.VIII 1962. u 18 sati. Razlika se pojavljuje samo u ocjeni ovih /inače istovetnih/ podataka, jer vremenska tablica od 13.VIII 1962. zaključuje da upotrijebljeno vrijeme iznosi ukupno 3 dana i 4 sata, a vremenska tablica od 5.IX 1962. zaključuje da je upotrijebljeno vrijeme 4 dana i 4 sata. Zaključak o trajanju upotrijebljenog vremena na osnovi nespornih činjeničnih utvrđenja o početku i završetku iskrcaja ulazi u krug pravne ocjene. Izgubivši iz vida da je rad na iskrcaju morao prema trajanju stojnica biti završen do zaključno subote 11.VIII 1962. a da je stvarno završen tek u ponedjeljak 13.VIII 1962. u 18 sati, to pobijana presuda ne računa nedjelju u prekostoynice.

Ovakav zaključak pobijane presude /izveden iz pogrešne konstatacije vremenske tablice od 13.VIII 1962./ pravno je pogrešan, jer se prema čl.44, st.3 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova prekostoynice računaju prema tekućim danima i dijelovima dana bez prekida.

Iz navedene naime zakonske odredbe slijedi da je u konkretnom slučaju u prekostoynice trebalo računati i nedjelju 12.VIII 1962. /bez obzira na to što se toga dana na iskrcaju nije radilo/."

N.P.

Dokazna snaga vremenske tablice

Mislimo da se stajalištu suda u gornjoj presudi može staviti nekoliko primjedaba. Ne bismo se mogli složiti sa stajalištem suda da naknadno napravljena vremenska tablica ima, bez daljnjega, prednost pred onom koju su sastavili i potpisali zastupnici korisnika prijevoza s jedne i zapovjednik broda s druge strane. Sud svoje stajalište temelji na činjenici da se vrijeme prekostoynica računa kontinuirano računajući i nedjelje, i to bez obzira da li se taj dan radilo. To je tačno. Međutim isto je tako tačno da stranke mogu odstupati od ovakvog načina računanja. Običaj je u svim lukama da se stranke, za vrijeme ukrcaja odnosno iskrcaja, sporazumijevaju o načinu računanja stojnica odnosno prekostoynica. Za brođara ovakav sporazum redovito uvijek sklapa zapovjednik, pa i u slučaju da se tim sporazumom i odstupa bilo od izričitih klauzula ugovora, bilo od propisa zakona odnosno lučkih uzanaca. Prema svom položaju zapovjednik je ovlašten i odstupati od zaključenog ugovora, ako se ta odstupanja ne odnose na bitne elemente ugovora. Prema tome zapovjednik je i u ovom slučaju, načelno, bio ovlašten i ne računati jedan dan prekostoynica koje su pale u nedjelju. Drugo je pitanje da li je u konkretnom slučaju do takvog sporazuma došlo ili se zapovjednik prevario

kod obračuna prekostojnica i potpisa vremenske tablice. Smatramo naime da se potpisana vremenska tablica među strankama može pobijati dokazom da se jedna ili druga prevarila kod njenog potpisa. Što se tiče prava trećih osoba, za njih vremenska tablica ima potpunu dokaznu snagu pod pretpostavkom da su, povjeravajući u njenu tačnost, stekle stanovita prava odnosno obveze. Sud je, kako nam se čini, morao prvostepenu presudu ukinuti i stvar vratiti na ponovno raspravljanje s nalogom da prvostepeni sud ispita kako je došlo do toga da su izdane dvije vremenske tablice. Ukoliko bi se dokazalo da je zapovjednik svjesno oprostio korisniku prijevoza jedan dan prekostojnica, tada sigurno brodar ne bi smio od toga sporazuma odstupiti, jer je zapovjednik pravovaljano njega obvezao. Drukčija bi situacija bila ako bi brodar uspio dokazati da je zapovjedniku na prevaran način podmetnuta vremenska tablica na potpis. U tom slučaju, potpuno shvatljivo, brodar ne bi morao priznati na taj način izvršeni obračun vremena. Stajalište koje zauzima gornja presuda stvara priličnu nesigurnost u prometu, jer stranke nikad neće biti sigurne da li će odstupanja od ugovora odnosno običaja ili zakona, u pogledu vremena računanja stojnica ili prekostojnica, biti za njih mjerodavna, ili će brodar moći ne priznati takav sporazum. Kad su stranke prilikom manipulacije ukrcaja ili iskrcaja sklopile poseban sporazum, za to su imale opravdanog razloga, pa taj sporazum treba respektirati.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR SRBIJE

Drugostepena presuda od 4.XII 1965.

Vijeće, Drago Mijušković, Vasilje Veličković, Petar Šekularac

Prijevoz stvari morem - Špediter - Ukrcaj, iskrcaj tereta - Klausula FIO - Troškovi špeditera - Klausula FIO ne oslobađa brodara snasanja troškova prvog otvaranja i zadnjeg zatvaranja grotla - Špediterov komitent dužan je špediteru nadoknaditi troškove koji su učinjeni za račun komitenta i u njegovom interesu i kada snasanje tih troškova nije izričito ugovoreno - Među ove troškove ne spadaju oni koje snosi brodar

Tužitelj je špediter, a tuženik njegov komitent. Spor se vodi za naplatu troškova ukrcaja, koje je špediter imao u vezi s izvršenjem posla. Među ostalim spornim pitanjima sud je raspravljao i značenje